

[Fin](#)

[Sve](#)

[Eng](#)

**Sensitiivisyysmalli
juridiikan ammattilaisille**

 Valitse sivu

[Seksuaalirikoksen uhrin kohtaaminen](#) —

Seksuaalirikoksen uhrin kohtaaminen

Seksuaalirikoksen uhriksi joutuminen aiheuttaa ihmiselle äärimmäisen haavoittuvuuden kokemuksen. Se vaikuttaa uhrin käsitykseen itsestään, toisista ihmisistä ja maailmasta. Ympäristön reaktiot ja ensimmäiset kontaktit ovat ratkaisevia traumasta toipumisen ja avun hakemisen kannalta.

Uhrille aiheutuviin seurauksiin vaikuttavia tekijöitä

Uhrin ikä ja kehitystaso tapahtuman hetkellä ovat merkittäviä. Seuraukset ovat sitä vakavampia, mitä nuorempi uhri on. Seksuaalirikoksen kohteeksi joutuminen murrosiässä voi myös aiheuttaa erityisen vakavia seurauksia. Lisäksi asiaan vaikuttavat tekijän suhde uhriin ja uhrin elämäntilanne – sekä se, onko uhri kertonut asiasta ja miten siihen on suhtauduttu.

Uhrin tilannetta helpottavia asioita

Uhria auttaa, jos hänellä on mahdollisuus puhua asiasta ja luoda tapahtuneesta eheä kertomus. Asiallisesta hoidosta, oikeasta tiedosta ja rikosilmoituksen tekemisestä on myös apua.

Uhrin tilannetta pahentavia asioita

Uhrin tilannetta pahentavat kuolemanpelon kokeminen tapahtumatilanteessa, tapahtuman salaaminen ja hoitohenkilökunnan välinpitämättömyys. Myös väkivallan tai nöyryytyksen voimakkuus vaikuttaa asiaan.

Miksi uhri ei vastustele tai pakene?

Uhkatilanteessa uhrin hermosto toimii automaattisesti, minkä perusteella hän joko taistelee ja pakenee tai lamaantuu. Tämä toiminta ei ole uhrin itsensä päätettävissä.

Miksi uhri ei hae apua tai tee rikosilmoitusta?

Traumatisoituneen uhrin voi olla vaikea ymmärtää, että tapahtuma on ohi. Mieli ja keho toimivat edelleen niin kuin tilanne jatkuisi. Muistin poikkeava toiminta vaikeuttaa myös kertomista.

Miksi uhri muistaa niin kuin muistaa?

Muistiin ovat tallentuneet ensisijaisesti henkiinjäämisen kannalta tärkeät asiat. Traumamuistot ovat raakamateriaalia, ja siksi niitä on vaikea tavoittaa ja pukea sanoiksi.

Miksi uhri tuntee syyllisyyttä?

Syyllisyyden tunteminen on suoja täydelliselle avuttomuuden tunteelle.

Miksi seksuaalirikoksen uhri voi joutua uhriksi uudelleen?

Jos uhrin hermosto on aikaisemmassa vaaratilanteessa toiminut siten, että uhri on lamaantunut, tämä toiminto voi jäädä päälle. Uudessa samanlaisessa tilanteessa uhrin hermosto toimii samalla tavalla, eikä uhri pysty puolustautumaan. Uhrin voi olla myös vaikea tunnistaa vaaratilanteita.

Hannaleena Kuukari, psykoterapeutti, Raiskauskriisikeskus Tukinainen

Heli Heinjoki, kriisi- ja traumapsykoterapeutti (et), YTM, kriisityön kehittämispäällikkö, Raiskauskriisikeskus Tukinainen

Ohjeet +
